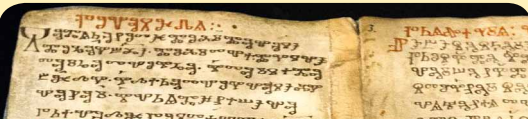

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci

Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.
Jan 15,12

879–880 Metodějova cesta do Říma
a potvrzení slovanské liturgie Janem VIII.

869 smrt Konstantina (Cyrila) v Římě

885 ... a dále: Metodějova smrt a vyhnání
žáků – šíření víry k dalším slovanským
národům

862 poselstvo knížete Rostislava do Byzance

869 schválení slovanské liturgie Hadriánem II.

868 Konstantin a Metoděj u papeže Hadriána II.

863 příchod Konstantina a Metoděje
na Moravu

„Dějiny je možné výrazně ovlivnit. Nečekanými
a nepředvídatelnými činy, vycházejícími
z odhodlání.“

J. R. R. Tolkien, britský filolog a spisovatel, autor knihy „Pán prstenů“

Speciální vydání k 15. výročí časopisu
s knihou prof. Petra Píthý
„Slyšte slovo
a zpívejte píseň“

- 1 Chronologický přehled
- 2 Editorial – prosba o šíření
- 3 U hrobu svatého Cyrila
- 5 Objednávkový kupon A.M.I.M.S.
- 7 Tajemství hrobu svatého Metoděje
- 8 Proglas

Podpořte *Milujte se!* – objednejte si jej

Máme velkou radost, že se k vám dostává další číslo časopisu *Milujte se!*, který u nás začal vycházet díky iniciativě sester Matky Terezy. Vydávání dalších čísel se však neobejde bez vaší pomoci. Prosíme vás o modlitby – za nás, kteří časopis připravujeme, za všechny čtenáře a za ty, kteří časopis šíří dále k těm, kteří by se k němu jinak nedostali a nemohli si jej objednat. Jsme však raději, můžeme-li zasílat časopis čtenářům přímo domů, a nikoli jej pouze anonymně distribuovat.

Časopis posíláme všem zájemcům zdarma (je distribuován pouze v ČR). Náklady na výrobu a distribuci jednoho výtisku, které činí přibližně 20 Kč, jsou hrazeny výhradně z darů čtenářů. Dary na podporu časopisu *Milujte se!* můžete posílat na účet 2101330155/2010, specifický symbol 7777 a jako variabilní symbol použijte údaj ze složenk, která je součástí zásilky. Dary jsou potvrzovány a lze je uplatnit při snížení základu daně.

Časopis *Milujte se!* můžete objednat sobě nebo svým přátelům e-mailem na redakce@milujte.se nebo poštou na adrese redakce. Jen na vás záleží, zda časopis bude i nadále vycházet. Děkuje se za vaši podporu.

redakce

Jsme velmi šťastné, že časopis *Milujte se!* šíří pravdu a učení Církve a že prospěšnost a vzdělávací vliv je vidět ve svědectvích ze života lidí. Podporujeme a modlíme se za všechny, kteří se podílejí na vzniku tohoto časopisu.

Sestry Matky Terezy v ČR

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci
61/2022, XVI. ročník, vydáno 25. března 2022

Vychází s církevním schválením Biskupství brněnského
č. j.: Ep/1379/08 ze dne 25. 1. 2008

Koordinátor: P.ThLic. Marek Dunda, Th.D.
Šéfredaktor: P.ThLic. Pavel Zahradníček, Th.D.
Překlady: Terezie Eisnerová OP
Jazyková a grafická úprava: Ondřej P. Vaněček

Vydavatel: Milujte se! z.s., Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí
e-mail: redakce@milujte.se, www.milujte.se
číslo účtu pro zasílání darů: 2101330155/2010, specifický symbol: 7777

ISSN 1802-4327, MK ČR E 17470

Katolický časopis *Milujte se!* je zaměřen na osvětu a vzdělávání široké veřejnosti jako prevence náboženské neshášenlivosti a xenofobie. Časopis vychází pod záštitou sester Matky Terezy a je vydáván ve spolupráci s Hnutím Pro život ČR.

Objednávky: Časopis je neprodejný a distribuován zdarma. Lze jej v požadovaném počtu výtisků objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasílaným darům, neboť časopis nemá předplatné či státní a církevní dotace. Zaslané dary lze podle §15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Redakce si vyhrazuje právo zveřejnění texty krátit, případně upravovat.

Fotografie lidí umístěné u svědectví a článků jsou pouze ilustrační.

Znění licencí Creative Commons (CC) naleznete na <http://creativecommons.org/licenses>.

Foto na titulní straně: Wikimedia Commons: Juhele_CZ (CC BY-SA 2.0); Ladislav Luppá (CC BY-SA 4.0); Øyvind Holmstad (CC BY-SA 3.0); Zde (CC BY-SA 4.0); MacedonianBoy (CC BY-SA 3.0); archiv redakce / koláž: Ondřej P. Vaněček

Milovaní čtenáři!

Na jaře před patnácti lety vyšlo první číslo časopisu *Milujte se!*. Jako malý dárek k tomuto výročí vám můžeme, díky vstřícnosti Mons. prof. Petra Pithy a jeho spolupracovníků, poslat jeho knihu *Slyšte slovo a zpívejte píseň*. Je to nejen poutavě zpracovaný příběh svatých bratří Cyrila a Metoděje, ale i příběh dějin a duchovního dědictví Velehradu. Jak máme ozkoušeno, kniha zaujme každého: velkého i malého, vzdělaného, ale třeba i dítě, které se teprve učí číst – pokud se najde někdo, kdo mu ji přečte. A máme také ozkoušeno, že zaujme nejen věřícího člověka, ale i ty, kteří dar víry zatím nemají, ale zajímají je dějiny našeho národa a kořeny, ze kterých jeho osudy čerpají vláhu...

Velmi nám záleželo na tom, aby se tato mimořádná kniha mohla prostřednictvím časopisu *Milujte se!* rozšířit k desetitisícům, a snad i statisícům lidí. Nyní se k tomu, díky Bohu, podařil první krok. Další záleží i na vás. Prosím, pomozte s jejím šířením.

My sami, hned po rozeslání časopisu a knihy vám, pravidelným čtenářům a odběratelům, začneme knížku rozesílat všem školám

a knihovnám v České republice. S tím souvisí i další naše prosba: asi tak za měsíc se ve vaší knihovně zeptejte, zda knihu v pořádku obdrželi a podařilo se ji už nabídnout čtenářům. Kdyby se snad ztratila, rádi ji knihovně nebo škole (i ve více výtiscích) pošleme zdarma znova. Stačí nám dát vědět na adresu redakce.

Protože už kniha sama je dost objemná, časopis má tentokrát jen osm stran a tvoří spíš takovou obálku pro zaslání – i když v něm najdete také leccos zajímavého.

Tak jak jsme psali již v minulém čísle, těm z vás, kteří máte objednáno 1 až 30 výtisků časopisu, posíláme tomu odpovídající počet knih. Těm, kteří máte objednáno více než 30 kusů *Milujte se!*, posíláme 30 knih a časopisů, a pokud máte zájem o více exemplářů, rádi vám je pošleme. Jen nám prosím – pokud jste to již neudělali – dejte vědět na adresu redakce@milujte.se, o kolik výtisků knihy máte ještě zájem. Počet může být i vyšší, než je váš obvyklý počet výtisků časopisu. Knihu (a také časopisy) si můžete pro další šíření vyzvednout i přímo na faře ve Vranově nad Dyjí nebo v Dubňanech. Pán Bůh zaplať vám všem, kteří se na šíření jakýmkoliv způsobem podílíte.

Příští, tedy 62. číslo časopisu vyjde jako obvykle v srpnu.

V Kristu P. Marek Dunda

„Dějiny jsou svědkem času,
světlem pravdy, živou
pamětí, učitelkou života
a poslem minulosti.“

Marcus Tullius Cicero, římský
filozof a státník (106–43 před Kr.)

Římská bazilika sv. Klementa v Lateránu s hrobem sv. Cyrila. Nahoře: pohled na „Google streetview“ podél baziliky ke Koloseu

U hrobu svatého Cyrila

Od doby křesťanského starověku putují křesťané ke hrobům svatých. Proč? Jsou přesvědčeni – a to i na základě staletých zkušeností –, že na místě, kde tělesné ostatky světců očekávají vzkříšení, mohou být modlitby na přímluvu svatých zvláštním způsobem Bohem vyslyšeny.

Víte, že hrob svatého Konstantina-Cyrila se nachází v Římě jen 350 metrů od Kolosea?

Na dohled od Kolosea, u hrobu 4. papeže

Necelých pět minut chůze na východ od monumentální stavby Kolosea stojí starobylá římská bazilika svatého Klementa. Pod jejím hlavním oltářem jsou uchová-

Solušní bratři Cyril a Metoděj přinášejí do Říma ostatky sv. Klementa papeže (freska v bazilice sv. Klementa v Lateránu)

vány ostatky svatého papeže Klementa I., třetího nástupce svatého Petra na římském biskupském stolci a tedy v pořadí čtvrtého

papeže. Připomeňme si přibližná léta pontifikátu papežů prvního křesťanského století:

sv. Petr 30 (nebo 33) – 64 (nebo 67),
sv. Linus 64 (67) – 79,
sv. Klétus neboli Anaklét 79–90,
sv. Klement I. nebo Kliment I. 90–97,
sv. Evaristus 98–105.

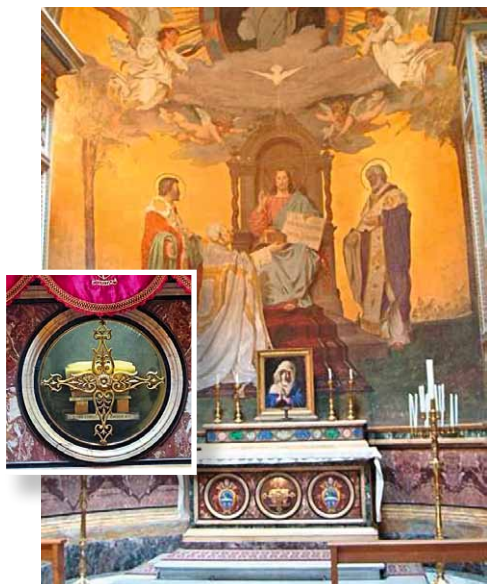
Ostatky svatého Klementa našli Cyril a Metoděj na Krymu během své misie k Chazarům. To bylo ještě předtím, než byli posláni na Velkou Moravu. Přenesli je pak na Moravu a potom do Říma. To také vysvětluje, proč byli svatí Cyril a Metoděj v roce 868 při svém příchodu do Říma tak vřele přivítáni tehdejšími papežem Hadriánem II. – dokonce jim vyšel naproti před brány Říma. Není se co divit, přinášeli zpět do Věčného města ostatky čtvrtého papeže, který zemřel ve vyhnanství na dalekém Krymu. Světce z úsvitu křesťanských dějin, muže, který ještě osobně znal apoštoly Petra a Pavla!

Hrob v podzemí

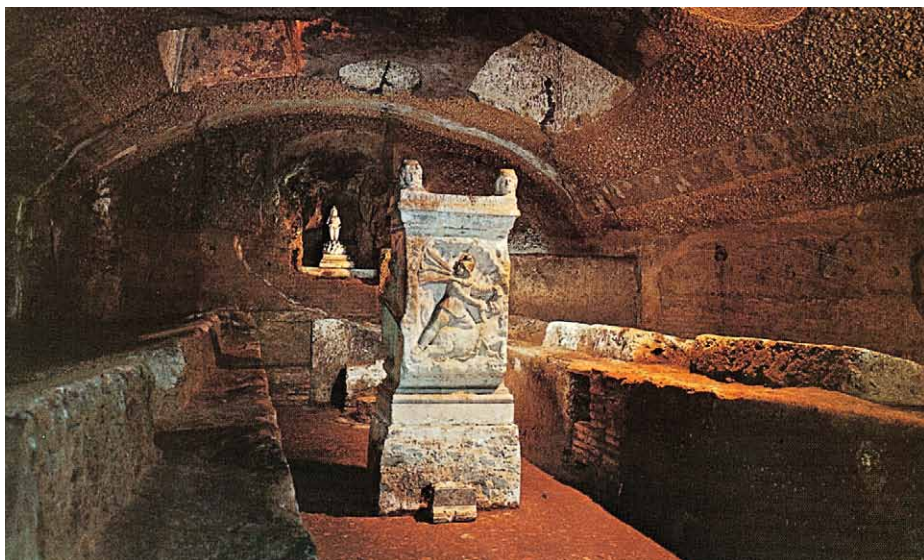
Ale bazilika svatého Klementa ukrývá ještě jeden významný hrob. Nachází se hluboko v podzemí, protože dnešní chrám stojí o mnoho výše než ten, který tu byl v 9. století, v době svatých Cyrila a Metoděje.

Do podzemí, ve kterém se nacházejí nejen vykopávky původní baziliky, ale i staré pohanské svatyně boha Mithry, bylo dříve možné jít zdarma, když jste řekli, že jste z České republiky a jdete ke hrobu svatého Cyrila. Už několik let to nejde a je třeba zaplatit vstupné. Když jsem se paní na pokladně snažil připomenout starou tradici pouštět Čechy zdarma, odpověděla mi lakonicky: „I tempi cambiano.“ – „Časy se mění.“ Možná je to

Ostatky sv. Cyrila uložené v oltáři (za kruhovým okénkem uprostřed – viz detail) boční kaple v horní bazilice sv. Klementa v Lateránu

Původní hrob sv. Cyrila-Konstantina v tzv. spodní bazilice ze 4. století (San Clemente Inferiore) – dnes v podzemí pod současnou bazilikou sv. Klementa v Lateránu pocházející z 12. století

Pohanská svatyně boha Mithry ze 2. století po Kristu v podzemí baziliky sv. Klementa v Lateránu

V podzemí v blízkosti Konstantinova hrobu se nachází i o sedm století starší pohanská svatyně boha Mithry.

i proto, že ostatky svatého Cyrila jsou nyní uloženy v relikviáři v boční kapli přímo v současné bazilice (viz obr. vlevo) – a tam se může člověk přijít pomodlit bez vstupného, podobně jako se neplatí vstupné ani do ostatních římských bazilik a kostelů. Přesto ale stojí za to koupit si vstupenku a vydat se do podzemí k místu, kde dříve ostatky svatého Cyrila odpočívaly (viz obr. nahoře).

Ještě jeden tip

Když už budete v Římě, jistě navštívíte baziliku svatého Petra ve Vatikánu. Svatí Cyril a Metoděj jsou v ní vyobrazeni

po stranách oltáře svatého Václava. Není mnoho zemí, jejichž národní světcí by měli na tomto místě oltář a vyobrazení! Oltář se nachází v příčné lodi svatopetrské baziliky, tam kde jsou zpovědnice, a dnes již toto místo není pro běžné turisty volně přístupné. Ale zatím nás tam vždy pustili, když jsem livrejovanému strážci řekl: „Veniamo dalla Repubblica Ceca. Possiamo pregare all'altare di San Venceslao?“ (Přicházíme z České republiky. Můžeme se pomodlit u oltáře svatého Václava?) Tady to ještě funguje...

P. Pavel Zahradníček

Náš tip!

Napadlo vás, že prostřednictvím dárku je možné i evangelizovat? Dárek málokdo odmítne, a když vyberete opravdu zajímavou a přitom stručnou knihu, co se čte jedním dechem... Pár takových tipů vám přinášíme. V objednávkovém kuponu jsou vyznačeny takto:

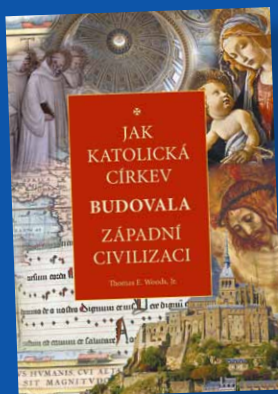
- N** knihy i pro nevěřící,
- P** knihy vhodné pro plošné rozdávání, např. při tříkrálové sbírce,
- Z** knihy, které mohou tvořit určitý základ vzdělání.

P. Marek Dunda,
P. Pavel Zahradníček

Jak katolická církev budovala západní civilizaci

Thomas E. Woods, Jr.

Již druhé vydání knihy amerického historika o tom, za co vše vděčí naše civilizace katolické církvi: například za zrod moderní vědy, systém univerzit, západní právní systém a mezinárodní právo, charitu aj. Přináší též vyvážená historická fakta o Galileově případu. (208 stran + 16 stran barevných příloh, 180 Kč)

Dějiny, jak je možná neznáte

P. Pavel Zahradníček

Dějiny jsou opředeny mnoha mýty. Kniha analyzuje populární formou 10 z nich, které se týkají křesťanství. Často je dokonce možné doložit, kdy a kdo je vytvořil... Řada těchto mýtů se u nás ve 20. století dostala i do učebnic. Jsou opakovány, lidé jim věří... Kniha nabízí fakta, díky kterým si každý může udělat svůj názor. (128 stran, doporučený příspěvek 30 Kč)

Název publikace, popis a doporučený příspěvek na tisk	kusů
Jitka Krausová: Příběhy moudrosti (formát A5, 96 stran, 20 Kč) P N	
Jozef Luscoň: Do akce jde Titus! (A5, 128 stran, 25 Kč) Napínavý příběh nového blahoslaveného kněze, saleziána. Nejen pro mládež... N	
P. Jiří Ochman a kol.: Se svatým Josefem (formát A5, 32 stran, 10 Kč) Praktická příručka vydaná nejen k roku sv. Josefa NOVÉ	
Josef Janšta: Eliška a Víta (A5, 76 stran, 15 Kč) Čtivý příběh pro děti staršího školního věku od známého autora příběhů pro děti a mládež	
Josef Janšta: O výchově (A5, 40 stran, 10 Kč) Několik užitečných poznámek a doporučení k nelehkému úkolu, jakým je výchova	
Josef Janšta: Od šikany ke spolu I. + II. (A5, 80 + 68 stran, celkem 40 Kč) Napínavý příběh pro děti školního věku (ve dvou svazcích)	
Josef Janšta: Prázdniny bez tabletu I. + II. (A5, 76 + 84 stran, celkem 40 Kč) Napínavý příběh pro děti mladšího školního věku (2 svazky)	
Omalovánky od ATER: Šebestián Kubínek (A5, 21 stran, 5 Kč) Zajímavý život muže, který pro Pána Ježíše všechno opustil...	
P. Marek Dunda a kol.: Hesla pro skvělý život (A5, 104 stran, 20 Kč) Zveršovaný katechismus v heslech (pracovní verze k YOUCAT)	
Pojď si hrát: Stvoření světa (A5, 32 stran, 8 Kč) Domalovánky, luštěnky, křížovky, spojovačky	
Pojď si hrát: Sv. Zdislava (A5, 20 stran, 4 Kč) Domalovánky, luštěnky, křížovky, spojovačky	
Sestry dominikánky: Vaříme se sestrou Flavii (A5, 76 stran, 20 Kč) N Recepty řeholní sestry, která vařila v litoměřickém semináři bohoslovcům	
P. Josef Soukop: Velký náčelník dává Základní kurz křesťanské nauky (A5, 60 stran, 15 Kč) Z Velmi srozumitelně a přitom do hloubky (a ještě k tomu velmi poutavě s použitím velkého množství příkladů)	
P. Martin Sedloň, OMI: Doprovázení (12 x 21 cm, 44 stran, 10 Kč) Řada myšlenek a impulsů – kniha, kterou můžete kdekoliv otevřít a hned se do ní začtete. Stručné, jasné, čtivé – výborná dárková kniha	
P. Martin Sedloň, OMI: Poutníkem naděje (12 x 21 cm, 44 stran, 10 Kč) N Kniha o tom, co tak mnoho lidí potřebuje, ale přitom to postrádá: o naději. Kniha na četbu již trochu náročnější než ta předchozí	
P. Marek Dunda (ed.): Tak kázal Vianney (A5, 72 str., 15 Kč) Tiskový apoštolát A.M.I.M.S. postupně publikuje kázání svatého faráře arského. V této a následujících čtyřech publikacích najdete již více než polovinu z celkem osmdesáti dochovaných kázání sv. Jana Marie Vianneye.	
P. Marek Dunda (ed.): Jak kázal Vianney o svaté zpovědi (A5, 68 stran, 15 Kč)	
P. Marek Dunda (ed.): I tak kázal Vianney (A5, 68 stran, 15 Kč)	
P. Marek Dunda (ed.): Promluvy sv. Jana Marie Vianneye (A5, 60 stran, 15 Kč)	
P. Marek Dunda (ed.): Z myšlenek sv. Jana Marie Vianneye (A5, 36 stran, 10 Kč)	
P. Jan Richter (ed.): Zajeď na hlubinu (formát A5, 56 stran, 15 Kč) Mozaika z myšlenek svatého papeže Jana Pavla II.	
P. Marek Dunda (ed.): Řekli svatí a to platí I., II. a III. (A5, 80–84 stran, 3 x 20 Kč) I. II. III. Rozsáhlá sbírka stovek citátů svatých a blahoslavených	
sv. Jan Zlatoústý: Kázání na Janovo evangelium, kázání 1–15 (A5, 84 stran, 20 Kč) Kázání, ve kterých jeden z nejvýznamnějších kazatelů starověké Církve probírá takzvaný „Prolog“, tj. prvních osmnáct veršů Janova evangelia. Editorem celé série je P. Marek Dunda.	
sv. Jan Zlatoústý: Kázání na Janovo evangelium, kázání 62–75 (A5, 84 stran, 20 Kč) Kázání na 11.–14. kapitoly Janova evangelia, tedy o událostech předcházejících Ježíšovu utrpení a o části poslední večeře	
P. Ladislav Simajchl: Stáří (A5, 48 stran, 10 Kč) Jak prožívat stáří tak, abyste se na něj mohli téměř těšit...	
P. Ladislav Simajchl: Rodiče a školáci (A5, 76 stran, 15 Kč) Čítanka o výchově dětí od školáčků po studenty. Pro rodiče dětí školního věku (od 1. třídy až po pubertu včetně)	

objednávkový kupon

Název publikace, popis a doporučený příspěvek na tisk	kusů
Jitka Krausová: <i>Eskulapova hůl, lampa a kříž</i> (A5, 288 stran, 40 Kč) Svatí a věřící lékaři a zdravotníci (17.–21. století)	NOVÉ
Jitka Krausová: <i>Manželství – cesta ke svatosti</i> (A5, 322 stran, 40 Kč) Příběhy svatých manželů 20. století – a dokonce začátku 21. století	
Nálepky s hesly (dva archy A4, 24 Kč oba archy dohromady)	
Joseph Fabelle: <i>Cena, kterou zaplatíš</i> (A5, 160 stran, 30 Kč) Muslim z Iráku napínavě vypráví o svém obrácení, křtu, útěku...	N
P. Marek Dunda, P. Pavel Zahradníček (ed.): <i>Dotyky nebe a země</i> (formát A5, 128 str., plnobarevná obálka, 30 Kč) 7 událostí a předmětů v dějinách křesťanství, které zvou k zamyšlení	N 2.VYD.
P. Pavel Zahradníček: <i>Dějiny, jak je možná neznáte</i> (A5, 128 str., plnobar. obálka, 30 Kč) 10 mýtů o křesťanství ve světle historických faktů	Z N 2.VYD.
P. J. Doubrava, P. M. Dunda: <i>Mozaika duchovní moudrosti</i> (A5, 96 str., plnobarevná obálka, 20 Kč) Výběr citátů známých osobností	Z N 2.VYD.
Jaroslav V. Polc: <i>Jan Hus v představách šesti staletí a ve skutečnosti</i> (A5, 128 str., plnobarevná obálka, 30 Kč) Kým byl Jan Hus ve skutečnosti – ve světle faktů, jeho klady i zápory...	N
Thomas E. Woods, Jr.: <i>Jak katolická církev budovala západní civilizaci</i> (A5, 208 stran + 16 stran barevných příloh, 180 Kč)	Z N
P. Marek Dunda: <i>Krokodýl aneb můžeš růst</i> (A5, 64 stran, plnobarevná obálka, 15 Kč) 36 impulsů pro růst lásky k Bohu i k bližnímu	Z
<i>Ze života pro život</i> (A5, 96 str., plnobar. obálka, 20 Kč) Výběr z nejzajímavějších svědectví, která vyšla v prvních dvaceti číslech časopisu <i>Milujte se!</i>	P
sestra Cecílie: <i>Útěk sestry Cecílie</i> (A5, 96 stran, plnobarevná obálka, 20 Kč) Napínavé, ale i humorné vyprávění řeholnice, která v 50. letech ukryvala kněze před StB a pak před ní sama utíkala	N
sv. Alfons M. Liguori: <i>Návod na dobrý život</i> (A5, 96 str., plnobar. obálka, 20 Kč) Stručně a jasně o základech duchovního života – dobrého a radostného	Z
P. Jan Kabeláč: <i>Základy křesťanské víry</i> (A6, 44 stran, 5 Kč) Stručně a srozumitelně nás toto dílko uvádí do křesťanských postojů. Jedna z nejžádanějších brožurek A.M.I.M.S. – vytištěno již přes 110 000 kusů.	Z P N 2.VYD.
P. Marek Dunda: <i>To promodlím</i> (A6, 42 stran, 5 Kč) Další z evangelizačních publikací s modlitbami – také s těmi nejzákladnějšími	P
P. Josef Havelka: <i>Rozmlouvej s Bohem</i> (A6, 24 stran, 5 Kč) Nejen modlitby, ale také stručný úvod do modlitby – publikace hlavně pro mládež	P
P. Petr Šabaka: <i>Pane Bože, co mám dělat?</i> (A5, 44 stran, 12 Kč) Aneb manuál pro člověka, který si v kostele připadá jako Alenka v říši divů	N
P. Marek Dunda a kol.: <i>Příprava na svátost smíření dnes</i> (vydala MCM, A6, 48 stran, doporučený příspěvek na tisk při objednání naším prostřednictvím je 25 Kč) Publikace nabízí víc než jen zpovědní zrcadlo...	
Petr Piřha: <i>Slyšte slovo a zpívejte píseň</i> (224 str., 45 Kč, měkká vazba)	2.VYD. 45 Kč
Petr Piřha: <i>Slyšte slovo a zpívejte píseň</i> (208 str., 180 Kč, pevná vazba, původní vydání z roku 2012 v „dárkovém provedení“)	Z N 180 Kč
Níže můžete dopsat objednávané tituly podle www.amims.net	
.....	
.....	
Nezapomeňte prosím uvést své jméno, adresu a PSČ:	
Jméno:	
Adresa:	PSČ: .....
Vyplněný kupon zašlete na adresu A.M.I.M.S., Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí. Knihy vám přijdou jako obyčejná poštovní zásilka České pošty s vloženou složenkou na úhradu příspěvku na tisk a poštovné (možno uhradit i bezhotovostně). Možno objednávat i na apostolat@fatym.com .	

Nejpodrobněji o poloze hrobu svatého Metoděje, prvního moravského arcibiskupa, hovoří písemná památka „Proložní život Konstantina a Metoděje“: „Leží ve velkém moravském chrámu po levé straně ve zdi za oltářem svatě Bohorodičky.“ Vyjádření „ve velkém moravském chrámu“ má zde zřejmý význam „v hlavním moravském chrámu“. Kde se ale tento chrám nachází?

S jistotou můžeme říci jedno: není to bazilika Nanebevzetí Panny Marie a svatých Cyrila a Metoděje na dnešním Velehradě. Velehradský cisterciácký klášter, jehož byla bazilika součástí, byl na tomto místě založen až ve 13. století. Původní bazilika byla vysvěcena na začátku stavby 27. listopadu 1228 v době, kdy jméno Veligrad nesla osada, která je odtud vzdálená 4 kilometry (dnešní Staré Město – nejstarší doklad o tom, že neslo název Veligrad, je v listině olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka z roku 1131, respektive z roku 1141). Dnešní obec Velehrad tedy uchovává jméno, ale nikoliv přesnou polohu hlavního velkomoravského sídla. Tomu odpovídá i skutečnost, že otcové cisterciáci budovali většinou své kláštery záměrně v neobydlené pustině, kterou teprve sami kultivovali a zúrodňovali.

Kde tedy ležel Veligrad s hlavním chrámem?

Široká škála možností se dnes zúžila hlavně na dvě místa, která jsou badateli považována za nejpravděpodobnější.

Archeolog Zdeněk Klanica, dlouholetý vedoucí výzkumů v Mikulčicích, považoval za místo posledního odpočinku sv. Metoděje hrob č. 580 na ploše trojlodní baziliky v Mikulčicích (tzv. kostel č. III), objevený roku 1957. Dvanáct kostelů, tři mosty a základy velmožského paláce v areálu obehnaném valy svědčí o významnosti tohoto slovanského hradě. Pohřební výbava nalezená uvnitř hrobu jasně ukazuje, že zde byla uložena velmi významná osoba. Z kosterních pozůstatků je zachována jen loketní kost,

Tajemství hrobu svatého Metoděje

Foto: Archiv Moravského zemského muzea / holič (obloha a další); Ondřej P. Vaněček

Modelová rekonstrukce kostela na Sadské výšině v Uherském Hradišti – Sadech, která byla součástí výstavy Moravského zemského muzea „Cyril a Metoděj. Doba, život, dílo“ k 1150. výročí byzantské misie na Moravu

kteřá ležela na dlouhém železném předmětu – mohl to být zbytek meče nebo biskupské berly. Nad tímto předmětem byly nalezeny zbytky hedvábné tkaniny. Hlavním důvodem, proč se dnes většina badatelů nepřiklání k názoru, že jde o hrob svatého Metoděje, jsou výsledky revizního archeologického výzkumu v Mikul-

čicích, který proběhl v roce 2011 pod vedením Lumíra Poláčka. Dorotea Wollnerová (Ústav pro archeologii FF UK) píše: „Podle předběžných výsledků se zdá, že hrobová jáma zasahovala pod základ zdiva severního arkádového pásu, a tudíž se lze domnívat, že hrob č. 580 je starší než samotný kostel.“

Sadská výšina v Uherském Hradišti s vykopávkami kostela (trať Špitálky, místní část Sady) bývá často identifikována s místem, kde byl pohřben sv. Metoděj. V „Proložním životě Konstantinově a Metodějově“ je jeho hrob popsán pouze takto: „... ve velkém chrámu moravském po levé straně ve stěně za oltářem svatě Bohorodičky“ (pravá a levá strana v kostelích se určuje z pohledu od oltáře k lidu). Ve zdi kostela na Sadské výšině byla pohřbena významná velkomoravská osobnost (pokud nešlo o sv. Metoděje, mohlo jít o knížete Svatopluka). Protože síla zdi nebyla dostatečná pro zbudování hrobu, byla zvenku zesílena přizdívkou.

Foto: Wikimedia Commons, Palčápek (CC BY 3.0)

Je to místo, kde byl pohřben a v jehož blízkosti se ostatky stále nacházejí?

A tak nejpravděpodobnějším místem je Sadská výšina v Uherském Hradišti. Mnozí odborníci se kloní k názoru, že právě zde na území Uherského Hradiště a Starého Města se nacházelo náboženské centrum Velké Moravy a kostel v Sadech by mohl být hlavním moravským kostelem. Ve zbytcích základů tohoto kostela našel v roce 1964 Vilém Hrubý dolní část dutiny upravené maltou. Z vnější strany byla v těchto místech ke kostelu přistavěna zeď. Toto místo tak odpovídá popisu zaznamenanému v pramenech, leží totiž „ve zdi za oltářem“. Hrob je ale prázdný! Je možné, že Metodějovi žáci, když byli po jeho smrti vyhnáni z Velké Moravy, vyzvedli tělo z hrobu, aby nedošlo k jeho zneuctění, a pohřbili ho do země někde v blízkosti. A tak když se sem vypravíte, budete možná nejen na místě, kde byl svatý Metoděj kdysi pohřben, ale i nedaleko místa, kde se jeho ostatky dodnes nacházejí...

Připravil P. Pavel Zahradníček ■

Zdroj:

Wollnerová, Dorotea. *Tajemství hrobu moravského arcibiskupa, svatého Metoděje*. Dostupné z WWW: <https://www.archeologienadosah.cz/clanky/tajemstvi-hrobu-moravskeho-arcibiskupa-svateho-metodeje>

